

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr.1031/9 Prot.

Tiranë, më 12.12.2023

V E N D I M

Nr. 247, Datë 12.12. 2023

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi¹, bazuar në ligjin nr. 10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar,² mori në shqyrtim ankesën nr. 179 Regj., datë 25.09.2023, që i përket ankuesit Fondacioni “Së Bashku” (në vijim pala ankuese), kundër Bashkisë Përmet, me pretendimin për diskriminim të personave me aftësi të kufizuar për mosgarantimin e aksesueshmërisë në Bashkinë Përmet.

Në përfundim të shqyrtimit të ankesës, Komisioneri,

K O N S T A T O I:

I. Parashtrimi i fakteve sipas subjektit ankues.

Në ankesën e paraqitur pranë Komisionerit, pala ankuese parashtron se, Bashkia Përmet ka shkallë në hyrje të saj por që janë të paaksesueshme për personat me aftësi të kufizuar. Nuk ka asnjë element tjetër të aksesueshëm për personat me aftësi të kufizuar. Ky problem mund të zgjidhet shumë lehtë, nëse anash ndërtesës vendoset sinjalistikë, parrak etj.

Sa më sipër, pala ankuese kërkon nga Komisioneri konstatimin e diskriminimit të personave me aftësi të kufizuar nga Bashkia Përmet dhe përmirësimin e situatës, plotësimin e të gjitha standarteve për personat me aftësi të kufizuar për garantimin e aksesueshmërisë në Bashkinë Përmet.

II. Ndjekja e procedurës për shqyrtimin e ankesës nga Komisioneri

¹ Në vijim do t'i referohemi me shkurtesën Komisioneri.

² Në vijim do t'i referohemi me shkurtesën LMD.

Fondacioni “Së Bashku”, është një organizatë jofitimpurëse, regjistruar si person juridik, me vendimin nr.427, datë 18.06.2013, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë. Referuar akteve themeluese, shoqata ka si qëllim dhe objekt të veprimtarisë së saj mbrojtjen e interesave të komunitetit të grupeve të përjashtuara në Shqipëri (*duke përfshirë gratë, të moshuarit, fëmijët dhe të rinjtë që vijnë nga familje dhe shtresa të ulëta social-ekonomike, personat me aftësi të kufizuara, fëmijët dhe të rinjtë romë, etj*).

Bazuar në ankesën e paraqitur, Fondacioni “Së Bashku” pretendon mohimin e barazisë dhe diskriminimin e personave me aftësi të kufizuara lidhur me mohimin e aksesueshmërisë për personat me aftësi të kufizuara (PAK), në Bashkinë Përmet, për shkak të mungesës së rampës, sipas kritereve të përcaktuara në VKM-në nr. 1503, datë 19.11.2003 “*Për miratimin e rregullores “Për shfrytëzimin e hapësirave nga ana e personave me aftësi të kufizuara”*”.

Pala ankuese pretendon se është diskriminuar për sa kohë që dispozitat ligjore të aktit normativ, VKM-së nr. 1503, datë 19.11.2003 “*Për miratimin e rregullores “Për shfrytëzimin e hapësirave nga ana e personave me aftësi të kufizuara”*”, nëpërmjet të cilave PAK janë përfitues në mënyrë të drejtpërdrejtë, nuk zbatohen nga ana e Bashkisë Përmet.

Bazuar në nenin 32, pika 1, shkronja “b”, të ligjit 10221/2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, të ndryshuar, parashikohet: “*1. Komisioneri ka kompetencë: b) të shqyrtojë ankesat nga organizatat që kanë një interes të ligjshëm për të vepruar në emër dhe me pëlqimin me shkrim të individëve ose grupeve të individëve që pretendojnë se ka ndodhur diskriminimi ose në emër të tyre për çështje që lidhen me interesa kolektive...*”.

Bazuar në nenin 4, të ligjit 10221/2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, të ndryshuar, ku përcaktohen subjektet e ligjit, parashikohet: “*1. Ky ligj zbatohet për të gjithë personat, që jetojnë dhe qëndrojnë në territorin e Republikës së Shqipërisë. 2. Shtetasit shqiptarë, me banim të përkohshëm ose të përhershëm jashtë kufijve të Republikës së Shqipërisë, gëzojnë mbrojtjen, që ofron ky ligj, në marrëdhëniet me organet shtetërore shqiptare. 3. Personat fizikë e juridikë të huaj, me banim, vendqëndrim apo seli jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, gëzojnë mbrojtjen, që ofron ky ligj, në marrëdhëniet me organet shtetërore shqiptare*”.

Bazuar në këto dispozita ligjore rezulton se kërkesën për të filluar një procedurë administrative pranë Komisionerit mund ta bëjë edhe një palë e cila nuk pretendon diskriminim në emrin e vet, pra që nuk ka një interes legjitim të drejtpërdrejtë të vetin. Në këtë rast që kjo palë të legjitimohet për të bërë ankesë dhe për të filluar një procedurë administrative pranë Komisionerit duhet të provojë se është mbajtëse e interesave kolektive, të cilat mund të çënohen nga procedura konkrete administrative. Një palë e tillë duhet të provojë lidhjen e detyrueshme, të drejtpërdrejtë që duhet të ekzistojë ndërmjet veprimtarisë që ajo kryen dhe çështjes së paraqitur pranë Komisionerit.

Bazuar në statutin dhe aktin e themelimit, Fondacioni “Së Bashku”, është një organizatë jofitimprurëse e krijuar, me qëllimin që t’u përgjigjet nevojave të grupeve të përjashtuara në Shqipëri, duke përfshirë personat me aftësi të kufizuara.

Sa më sipër, Komisioneri vlerëson se provohet lidhja e detyrueshme, e drejtpërdrejtë që duhet të ekzistojë ndërmjet veprimtarisë së Fondacionit dhe çështjes që kjo organizatë ka paraqitur.

Bazuar në këto dispozita ligjore, pala ankuese, Fondacioni “Së Bashku”, në cilësinë e personit juridik, është subjekt i ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, dhe legjitimohet për të paraqitur ankesën objekt shqyrtimi, në kuadër të përfaqësimit të interesave të gjithë grupit të personave me AK, të cilët janë përfitues të VKM-së nr. 1503, datë 19.11.2003 “Për miratimin e rregullores “Për shfrytëzimin e hapësirave nga ana e personave me aftësi të kufizuara””.

Shkaku i pretenduar nga ankuesi “aftësia e kufizuar”, është shkak i mbrojtur nga neni 1, i ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, ku parashikohet se: “Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër.”

Bazuar në nenin 3, pika 2, të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, parashikohet se: “2. “Diskriminim i drejtpërdrejtë” është ajo formë diskriminimi që ndodh kur një person ose grup personash trajtohen në mënyrë më pak të favorshme sesa një person tjetër, ose një grup tjetër personash në një situatë të njëjtë a të ngjashme, bazuar në cilindo shkak të përmendur në nenin 1 të këtij ligji”.

Bazuar në nenin 7, pika 1, të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, mbrojtja nga diskriminimi garantohet ndaj çdo veprimi ose mosveprimi të autoriteteve publike ose personave fizikë a juridikë, që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë ose privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi apo grupi personash, ose që i ekspozon ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta ose të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë ose grupe të tjera personash.

Mbrojtja nga diskriminimi në fushën e ofrimit të të mirave dhe shërbimeve, gëzon një mbrojtje të veçantë në kuadër të Kreut IV, të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar. Konkretisht në nenin 20, pikat 1 dhe 2, të po këtij ligji, përcaktohet se:

“1. Personi fizik ose juridik që ofron të mira apo shërbime për publikun, me pagesë ose jo, ndalohet të diskriminojë një person tjetër, i cili kërkon t’i arrijë ose t’i përdorë ato;

- a) duke refuzuar t'i japë një personi apo grupi personash të mira apo shërbime për shkaqet e përmendura në nenin 1 të këtij ligji;
- b) duke refuzuar t'i ofrojë një personi të mira apo shërbime në mënyrë të ngjashme, ose me cilësi të ngjashme, ose në kushte të ngjashme me ato në të cilat këto të mira apo shërbime i ofrohen publikut në përgjithësi.

2. Pika 1 e këtij neni zbatohet veçanërisht për: ...

- c) kontributin dhe mundësinë për të përfituar të mira nga skemat e mbrojtjes shoqërore, duke përfshirë asistencë sociale, sigurime shoqërore, mbrojtje të fëmijëve, përfitim për shkak të aftësisë së kufizuar, apo ndonjë skemë tjetër të mbrojtjes sociale ose avantazh tjetër social të ofruar për publikun...”

Ankesa e paraqitur është në përputhje me kërkesat e nenit 33, pika 3, të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar dhe u pranua për shqyrtim, pasi nuk ekziston asnjë nga shkaqet për mospranim të përcaktuara nga neni 33, pika 4, të po këtij ligji.

Në zbatim të parashikimeve ligjore, të neneve 32 dhe 33, të ligjit nr. 10 221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri ka shqyrtuar çështjen duke ndërmarrë hapat si më poshtë:

Me shkresën nr. 1031/1 prot., datë 26.09.2023, Komisioneri ka njoftuar dhe kërkuar informacion nga Bashkia Përmet në cilësinë e subjektit kundër të cilit është paraqitur ankesa. Me anë të kësaj shkrese, Bashkisë Përmet i’u kërkuar informacion në lidhje me çështjet e mëposhtme:

- Infomacion mbi pretendimet e ngritura nga ana e ankuesit.
- Infomacion mbi përmbushjen e aspekteve që lidhen me aksesueshmërinë (ambientet e brendshme dhe të jashtme) për personat me aftësi të kufizuara sipas legjislacionit në fuqi, në godinën e Bashkisë Përmet. Informacioni të shoqërohet me kopje të akteve përkatëse provuese në lidhje me përmbushjen e këtyre kriterëve (përfshi këtu pamje fotografike të ambienteve të brendshme dhe të jashtme të ndërtesës).
- Çfarë masash janë marrë për evidentimin e nevojave për përshtatshmërinë e godinës së Bashkisë Përmet? Kopje të dokumentacionit përkatës ku gjejnë pasqyrim masat e marra.
- Në godinën e Bashkisë Përmet a janë vendosur institucione të tjera dhe çfarë shërbimesh merren në to nga qytetarët e kësaj Bashkie? Çfarë investimesh janë kryer ndër vite në këtë godinë, kur është investimi i fundit që është realizuar në këtë godinë dhe sa ka qenë vlera e investimeve të realizuara? A kanë prekur investimet aspekte që kanë të bëjnë me aksesueshmërinë e godinës dhe sa ka qenë vlera financiare e përshtatshmërisë në raport me vlerën totale të investimit/eve? Informacioni duhet të shoqërohet me kopje të dokumentacionit përkatës.
- Nga ana e Bashkisë Përmet për godinat te tjera, të cilat janë në juridiksionin e saj që shërbejnë si institucione të ndryshme dhe që ofrojnë shërbime a është bërë identifikimi i

tyre, a kanë nevojë për përshtatje me qëllim sigurimin e aksesueshmërisë për personat me aftësi të kufizuar? A është bërë nga ana juaj planifikim i fondeve të nevojshme për përshtatjen dhe afatet kohore për realizimin e përshtatshmërisë së godinave të cilat janë identifikuar se nuk plotësojnë kushtet e përshtatshmërisë/aksesueshmërisë për personat me aftësi të kufizuar? Kopje të dokumentacionit ku është bërë identifikimi i tyre si dhe planifikimet përkatëse financiare dhe afatet kohore për realizimin e aksesueshmërisë/përshtatshmërisë?

- Çdo informacion tjetër vlerësohet se do të sqaronte situatën dhe pretendimet e ankuesit.

Në mungesë të një përgjigje, nëpërmjet shkresës nr. 1031/2 prot., datë 19.10.2023, Komisioneri ripërsëriti kërkesën për informacion drejtuar Bashkisë Përmet.

Me shkresën nr.2826/1 prot., datë 25.10.2023 administruar pranë Komisionerit me nr.1195 prot., datë 27.10.2023, Bashkia Përmet, ktheu përgjigje duke bërë me dije se: *“Në godinën e Bashkisë Përmet, në krahun jugor të saj është infrastruktura për persona me aftësi të kufizuara (rampë) e pozicionuar sipas sistemit kordinativ të KRGJSH E 530054.84, N.4455437.34. Investimi është realizuar kohët e fundit në rrugën 13-Shtatori në kuadër të projektit: Zhvillimi i integruar Urban Turistik Bashkia Përmet, zona ku është rampa që mund të aksesohet nga personat me aftësi të kufizuar. Rampa është e vendosur në katin përdhe të godinës ku funksionon zyra e shërbimeve me një ndalesë të qytetarëve, ku afrohen një pjesë e konsiderueshme e shërbimeve që iu afrohen qytetarëve është lehtësisht e aksesueshme. Brenda kësaj zyre investimi i realizuar nga UNPD, është vendosur infrastruktura sipas të gjitha kriterëve për lëvizjen e personave me aftësi të kufizuar. Nga ana e strukturave të bashkisë në një kohë të shpejtë do të vendoset edhe sinjalistika vertikale dhe horizontale për parkimin e mjeteve për personat me AK, në krahë të godinës së Bashkisë ku është vendosur dhe rampa. Në zbatim të kuadrit ligjor për personat me aftësi të kufizuar si dhe në vijim të rekomandimeve për realizimin e infrastrukturës ndërtimore për lëvizjen e PAK, sektori publik i shërbimeve në vijimësi është duke marrë masat që në objektet në varësi të Bashkisë Përmet të jetë infrastruktura e nevojshme për lëvizjen e PAK”*.

Me shkresën nr. 1031/3 prot., datë 31.10.2023, Komisioneri i’u drejtua përsëri Bashkisë Përmet duke kërkuar informacion shtesë duke sqaruar se nga ana e Bashkisë Përmet nuk janë vënë në dispozicion asnjë informacion me pamjet konkrete mbi realizimin e investimit të vendosjes së rampës por dhe dokumentacionit mbi shpenzimet e kryera nga Bashkia për këtë investim.

Me shkresën nr. 1031/4 prot., datë 31.10.2023 nga ana e Komisionerit i’u vu në dispozicion palës ankuese shkresa nr. 2826/1 prot., datë 25.10.2023 e Bashkisë Përmet, për të bërë parashtrimet e saj, por që nga pala ankuese nuk u kthye përgjigje.

Bashkia Përmet me shkresën nr. 2826/3 prot., datë 09.11.2023, administruar pranë Komisionerit me nr. 1031/5 prot., datë 13.11.2023, ka plotësuar informacionin duke sqaruar se: *“Në godinën e Bashkisë Përmet, në krahun jugor të saj është infrastruktura për persona me aftësi të kufizuara*

(rampë) e pozicionuar sipas sistemit kordinativ të KRGJSH E 530054.84, N.4455437.34. Investimi është realizuar kohët e fundit në rrugën 13-Shtatori në kuadër të projektit: Zhvillimi i integruar Urban Turistik Bashkia Përmet, zona ku është rampa që mund të aksesohet nga personat me aftësi të kufizuar. Rampa është e vendosur në katin përdhe të godinës ku funksionon zyra e shërbimeve dhe është lehtësisht e aksesueshme. Investimi i realizuar në këtë zonë për PAK është pjesë e investimit të përgjithshëm të këtij projekti (rruga 13 Shtatori) e ndarë sipas zërave të punimeve. Në këtë zonë janë vendosur sinjalistikat e nevojëshme për vendqëndrimin e PAK (tabelat vertikale, vijëzimi horizontal) . (Ky informacion u shoqëruar me foto)”.

Sa më sipër, me shkresën nr. 1031/6 prot., datë 15.11.2023 nga ana Komisionerit u kërkuan dhe një herë pamjet më të qarta dhe konkrete të rampës që është vendosur, kopje të preventivave me zërin mbi shpenzimet e kryera nga Bashkia për këtë investim. Gjithashtu, u kërkua informacion në lidhje me aksesueshmërinë e hyrjes kryesore të institucionit, pretendim i ngritur në ankesën objekt shqyrtimi. *(bashkëlidhur foto)*. Ky informacioni të jetë i plotë dhe shterues.

Me shkresën nr. 1031/7 prot., datë 04.12.2023 nga ana e Komisionerit informacioni i mësipërm i shoqëruar me fotot përkatëse i’u dërgua palës ankuese për të bërë parashtrimet e saj në lidhje me realizimin e kërkesave të bëra në ankesën e paraqitur pranë Komisionerit. Ky informacion i’u dërgua dhe me anë të e-mail-it të datës 05.12.2023.

Pasi është njohur me qëndrimin e provat të sjella nga Bashkia Përmet, përfaqësuesja e Fondacionit “Së Bashku”, znj. Suela Lala, nëpërmjet e-mail-it të dërguar me datë 05.12.2023, është tërhequr nga ankesa e bërë pranë Komisionerit, pasi ka vlerësuar reagimin e shpejtë të Bashkisë Përmet dhe masat e ndërmarra prej saj, pas ndërmjetësimit të Komisionerit, për zgjidhjen e situatës së aksesimit të personave me AK në godinën e Bashkisë Përmet por dhe në objektet e tjera në varësi të saj.

Në këto kushte, Komisioneri vlerëson se qëllimi për të cilin ishte filluar hetimi administrativ është përmbushur në thelb, dhe në referencë të nenit 33, pika 9, të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, ku parashikohet se: “Kur e sheh të përshtatshme, Komisioneri kërkon të arrijë marrëveshje pajtimi mes ankuesit dhe personit kundër së cilit është paraqitur ankesa”, Komisioneri vlerëson se është arritur efektiviteti dhe qëllimi për të cilin ishte iniciuar ankesa.

Në nenin 90/3 të ligjit nr. 44/2015 “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë” parashikohet përfundimi i procedurës administrative: “Procedura administrative, e nisur me kërkesë apo kryesisht, deklarohet e përfunduar pa një vendim përfundimtar për çështjen, në rastet e parashikuara në nenet 93-96 të këtij Kodi. Deklarata e përfundimit të procedurës administrative, pa një vendim përfundimtar për çështjen, përbën akt administrativ”.

Njëkohësisht, në referencë të nenit 94/1, të ligjit nr. 44/2015 “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë”, i cili parashikon se: “Si rregull, në procedurën administrative të nisur me kërkesë, organi publik deklaron përfundimin e saj pa një vendim përfundimtar për çështjen, nëse pala që ka paraqitur kërkesën e tërheq atë”, Komisioneri deklaron përfundimin e saj pa një vendim përfundimtar.

PËR KËTO ARSYE :

Mbështetur në nenin 90/3 dhe 94/1, të ligjit nr. 44/2015 “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë”, nenin 1, nenin 7, pika 1, neni 20 dhe 21, pika 1, nenin 32, pika 1, shkronja a), nenin 33, pikat 9-10 dhe 11, të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

V E N D O S I :

1. Të deklarojë të përfunduar procedurën administrative për shqyrtimin e ankesës nr. 179, datë 25.09.2023, të Fondacionit “Së Bashku”, pasi është arritur efektiviteti dhe qëllimi, për të cilin kishte filluar procedura hetimore.
2. Kundër këtij vendimi lejohet ankim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, brenda 45 ditëve nga marrja dijani.

KOMISIONERI

Robert GAJDA